

Στη μάχη κατά του ιού

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Της **ΑΙΜΙΛΙΑΣ ΣΤΑΘΑΚΟΥ**
a.stathakou@realnews.gr

Αγώνα δρόμου για την ανακάλυψη φαρμάκων κατά της COVID-19 κάνει η επιστημονική κοινότητα. Στη μάχη έχουν μπει και ελληνικά νοσοκομεία που συμμετέχουν σε παγκόσμιες κλινικές μελέτες, με ιδιαίτερα ενθαρρυντικά αποτελέσματα. Οι επιστήμονες εκτιμούν ότι μέχρι το τέλος του 2021 θα έχουν προστεθεί σημαντικά όπλα στη φαρέτρα ενάντια στον ιό.

Ενα πρωτοποριακό εισπνεόμενο φάρμακο από το Ισραήλ καθώς και ελπιδοφόρα μονοκλωνικά αντισώματα μπήκαν στο μικροσκόπιο των Ελλήνων επιστημόνων. Μέσω κλινικών μελετών που πραγματοποιήθηκαν σε νοσοκομεία της Ελλάδας, κάποιοι ασθενείς στη χώρα μας, συμμετέχοντας στην ερευνητική προσπάθεια, επωφελήθηκαν από τα ελπιδοφόρα αυτά σκευάσματα.

Ειδικότερα, στα νοσοκομεία «Σωτηρία» και «Αττικών», ολοκληρώθηκε σε 120 ασθενείς η μελέτη για το πρωτοποριακό εισπνεόμενο φάρμακο EXO-CD24, που αποτελεί ανακάλυψη Ισραηλινών επιστημόνων. Η χώρα μας είναι η μόνη που συμμετέχει, μαζί με ερευνητικά κέντρα στο Ισραήλ, στη μελέτη φάσης 2. Μάλιστα, μέσα στο φθινόπωρο θα ξεκινήσει η μελέτη φάσης 3 σε περισσότερους ασθενείς. Όπως διαπιστώθηκε, το 90% των ασθενών που έλαβε θεραπεία με αυτό το φάρμακο πήρε εξτήριο από το νοσοκομείο σε πέντε ή λιγότερες ημέρες.

Ο καθηγητής **Κωνσταντίνος Συρίγος**, διευθυντής της Γ' Πανεπιστημιακής Παθολογικής Κλινικής ΕΚΠΑ στο νοσοκομείο «Η Σωτηρία», χαρακτηρίζει τα αποτελέσματα ιδιαίτερα ενθαρρυντικά. Σύμφωνα με τον καθηγητή, σε ασθενείς του νοσοκομείου στους οποίους χορηγήθηκε το σκεύασμα, στο πλαίσιο της μελέτης, με μέτρια ή βαριά νόσηση, υπήρξε μείωση του χρόνου νοσηλείας τους, ενώ απετράπησαν σε σημαντικό βαθμό οι επιπλοκές.

Το φάρμακο που ανακάλυψε ο Ισραηλινός καθηγητής Ιατρικής **Ναντίρ Αρμπέρ** φαίνεται ότι είναι ασφαλές και βραχύνει σημαντικά τη διάρκεια των συμπτωμάτων. Ο Ισραηλινός καθηγητής έχει μιλήσει για μια σωτήρια θεραπεία που θα μπορούσε να τεθεί σε κυκλοφορία εντός του έτους. Όπως έχει εξηγήσει, το EXO-CD24 είναι ένα εισπνεόμενο, γρήγορο στη χρήση και χαμηλού κόστους φάρμακο, το οποίο θα μπορούσε να παραχθεί μαζικά μέσα σε λίγους μήνες από τη στιγμή της έγκρισής του και να χορηγηθεί κατ' οίκον.

Πλέον, αναμένεται η τελευταία φάση της μελέτης, στην οποία θα λάβουν μέρος 155 ασθενείς με κορωνοϊό. Σύμφωνα με τον καθηγητή Ν. Αρμπέρ, η μελέτη αναμένεται να ολοκληρωθεί έως το τέλος του έτους. Εφόσον επιβεβαιωθούν τα αποτελέσματα, ο καθηγητής δεσμεύτηκε ότι η θεραπεία θα είναι διαθέσιμη σχετικά γρήγορα και με χαμηλό κόστος. Μάλιστα, εάν είναι επιτυχής, η θεραπεία αναμένεται να δώσει λύσεις και σε πολλές άλλες ασθένειες, όπως ο καρκίνος. Το φάρμακο δρα απευθείας στους πνεύμονες και καταπολεμά την «καταιγίδα κυτταροκινών», δηλαδή τη δυνητικά επικίνδυνη ανοσιακή αντίδραση του οργανισμού στη λοίμωξη. Στους ασθενείς που νοσούν βαριά, η αναπνευστική ανεπάρκεια, η οποία συνήθως προκαλείται στο άτομο που έχει μολυνθεί από τον κορωνοϊό, οφείλεται στην υπερδιέγερση του ανοσοποιητικού συστήματος με κα-

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΣΥΡΙΓΟΣ**

**ΝΑΝΤΙΡ
ΑΡΜΠΕΡ**

**ΘΑΝΟΣ
ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ**

ταιγισμό κυτοκινών. Στόχος είναι η παρέμβαση σε αυτό ακριβώς το σημείο και η αποτροπή της επιδείνωσής του.

Νέες θεραπείες

Σημαντικό όπλο ενάντια στη λοίμωξη αναδεικνύονται τα μονοκλωνικά αντισώματα. Μάλιστα, πριν από μερικές ημέρες εγκρίθηκε από την Αμερικανική Υπηρεσία Τροφίμων & Φαρμάκων το πρώτο φάρμακο για την πρόληψη της σοβαρής μορφής της λοίμωξης που προκαλεί ο κορωνοϊός. Πρόκειται για το φάρμακο Regen-COV που περιέχει τα μονοκλωνικά αντισώματα κασιριβιμάμπη (casirivimab) και ιμδεβιμάμπη (imdevimab). Το φάρμακο, το οποίο είχε ήδη άδεια χρήσης έκτακτης ανάγκης (πρόκειται για την άδεια που έχουν και τα εμβόλια), εγκρίθηκε για την πρόληψη της COVID-19 σε ευπαθή άτομα υψηλού κινδύνου για σοβαρή νόσο. Η πρώτη δόση του φαρμάκου πρέπει να χορηγείται με έγχυση μέσα σε 96 ώρες από την έκθεση στον επικίνδυνο ιό και φαίνεται ότι έχει πολύ καλά αποτελέσματα στην πρόληψη της σοβαρής νόσου.

Ο πρότανης του ΕΚΠΑ, καθηγητής **Θάνος Δημόπουλος**, επισημαίνει ότι οι φαρμακευτικές εταιρείες ήδη σχεδιάζουν την επόμενη γενιά στοχευμένων θεραπειών στη μάχη ενάντια στην πανδημία. Σύμφωνα με τον καθηγητή, οι θεραπείες αυτές περιλαμβάνουν αντισώματα νέας γενιάς, προερχόμενα από ανθρώπους με ανοσοποιητικό σύστημα ικανό να παράγει τόσο ισχυρά αντισώματα που εξουδετερώνουν κάθε

στέλεχος κορωνοϊού καθώς και άλλους κορωνοϊούς εκτός από τον SARS-CoV-2. Ο FDA ενέκρινε ήδη στα τέλη Μαΐου το sotrovimab («υπεραντίσωμα»), δίνοντας ένα νέο θεραπευτικό όπλο για την αντιμετώπιση της πανδημίας.

«Το αντίσωμα αυτό είναι το τρίτο μετά τα αντισώματα των εταιρειών Lilly και Regeneron, το οποίο λαμβάνει έγκριση για ασθενείς με ήπια ή μέτρια νόσο που έχουν υψηλό κίνδυνο να εξελιχθεί σε σοβαρή νόσο», σχολιάζει ο Θ. Δημόπουλος και προσθέτει ότι τα αντισώματα αυτά ουσιαστικά πυροδοτούν στον οργανισμό μια ανοσολογική απάντηση που καταστρέφει τα μολυσμένα κύτταρα. Το σκεπτικό αυτών των αντισωμάτων είναι να αποκτήσουν ιδιότητες παρόμοιες με του εμβολίου, δηλαδή να εγείρουν μια ανοσολογική απάντηση μέσω της T CD4+ και CD8+ κυτταρικής ανοσίας. Ο Θ. Δημόπουλος προσθέτει ότι το ADG20 σε μελέτες φάσης 1 είχε παρόμοια εξουδετερωτική ικανότητα με αυτή που παρατηρείται σε άτομα που εμβολιάστηκαν με κάποιο mRNA εμβόλιο. Τέτοια μόρια έχουν δοκιμαστεί και σε εισπνεόμενες μορφές, δείχνοντας πολλά υποσχόμενα δεδομένα σε προκλινικό στάδιο.

«Τα στοιχεία αυτά είναι πολύ θετικά όχι μόνο γιατί κυκλοφορούν νέα, πολύ αποτελεσματικά φάρμακα όπως το sotrovimab, αλλά γιατί η τεχνολογία των φαρμάκων αυτών εξελίσσεται καθημερινά, ώστε να μπορούν να αντιμετωπίσουν ένα ευρύ φάσμα στελεχών του SARS-CoV-2 και άλλων κορωνοϊών, που δυνητικά μπορεί να προκαλέσουν ανησυχία στο μέλλον», καταλήγει ο Θ. Δημόπουλος.

Ελπίδες για φάρμακο εντός του 2021

Ενθαρρυντικά αποτελέσματα
από τις κλινικές μελέτες
του ισραηλινού εισπνεόμενου
και των μονοκλωνικών αντισωμάτων
που έγιναν στην Ελλάδα